

Tulevaisuuden soten digikehittäminen

Innovaatio- ja strategiaverkosto
9.2.2022

Aija Lähdesmäki, kehittämispäällikkö (ICT)

Sote-uudistus
Tulevaisuuden
sosiaali- ja terveyskeskus

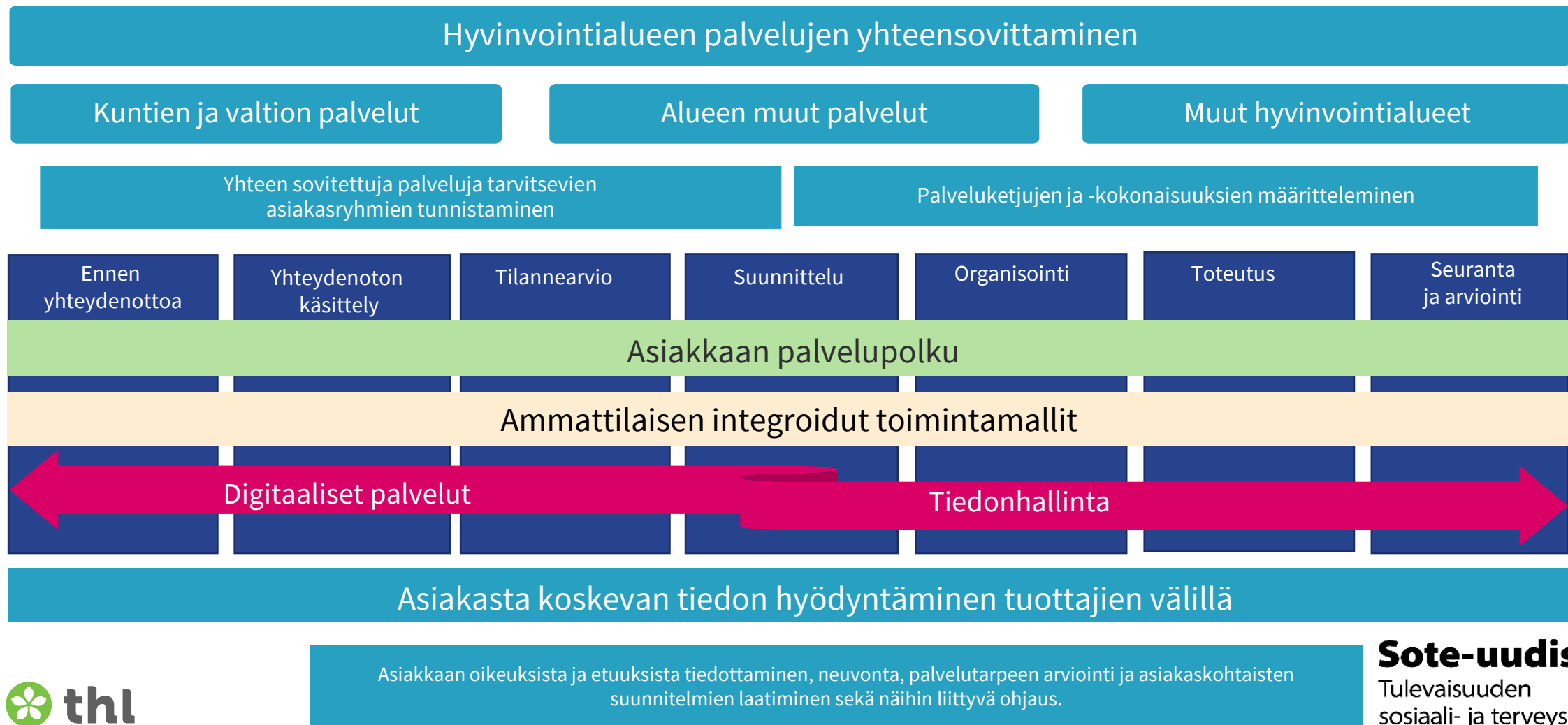
Esityksen sisältö

- Taustoitusta
- Mitä kaikkea digitalisaatio sote-alalla tarkoittaa?
- Miten luodaan kulttuuri, jossa uusien toimintatapojen juurtuminen lähtisi käyntiin helpommin (eikä keskityttäisi pelkästään tekniikkaan tai hienoihin ideoihin)?
- Millaisia asioita on ennakoitava, kun katsotaan tulevaisuuteen?
- Miten kehitystä voidaan nopeuttaa?

Lähtökohta

- ”Asiakastarpeet ohjaavat kehitystä ja voimavarojen kohdentamista. **Palvelut tulee tarjota asiakkaan kannalta mielekkäinä kokonaisuuksina tarveperusteisesti ajasta ja paikasta riippumatta.**
- **Hallinnonalan toimintatavat tulee uudistaa tukemaan digitaalisia käytäntöjä.** Sähköisten palvelujen on oltava **luonnollinen osa** palveluketjua.
- **Toimintojen onnistunut asiakaslähtöinen digitalisointi edellyttää, että koko hallinnonalan digitalisaatiota toteutetaan yhdessä, koordinoidaan ja johdetaan kokonaisuutena.”**
 - [Digitalisaatio terveyden ja hyvinvoinnin tukena - Digitalisaatiolinjaukset 2025 /STM](#)

Hyvinvointialue vastaa palvelujen yhteensovittamisesta (10\$, 58\$)

Mitä kaikkea digitalisaatio sote-alalla tarkoittaa – tai ainakin pitäisi tarkoittaa

- Digitalisaatio on sekä toimintatapojen uudistamista, sisäisten prosessien digitalisointia että palveluiden sähköistämistä.
- Kyse on isosta oivalluksesta, miten omaa toimintaa voidaan muuttaa – jopa radikaalisti – toisenlaiseksi tietotekniikan avulla.
- Käyttäjälähtöisyys on olennainen osa digitalisaatiota. Hallintoa on kehitettävä asiakkaan näkökulmasta, oli sitten kyse ulkoisesta tai sisäisestä asiakkaasta.
- Käyttäjälähtöiset digitaaliset julkiset palvelut ovat myös Suomen kilpailukyvyn edellytys.

**Andy
Polaine
2010**

[Linkki lähteeseen](#)

Digitaalisia teknologioita ja toimintoja

- älypuhelimet ja puettavat teknologiat (älykellot, rannekkeet, sensorit, yms.), jotka mahdollistavat moninaisen terveyteen ja hyvinvointiin liittyvän palvelun ja datan keräämisen
- etävastaanotot, -tapaamiset ja kotona tehtävän diagnostiikan mahdollistavat teknologiat
- älykäs tai implantoitava lääkkeiden jako
- digitaaliset terapiat ja lisätyn todellisuuden teknologiat, joita voidaan soveltaa esimerkiksi kivun hallintaan, syömishäiriöiden hoitoon ja kuntoutukseen
- genomin sekvensoinnin teknologiat, jotka mahdollistavat sairauksien vaikutuksen ja lääkkeiden vaikuttavuuden tutkimuksen yksittäisiin henkilöihin (P4/P6)
- tekoäly, kuten koneoppimisen ja luonnollisen kielen prosessoinnin teknologiat, jotka tarjoavat moninaisia mahdollisuuksia kehittää sairauksien ja sosiaalisten ongelmien ennustamisen, diagnosoinnin, seurannan ja konsultoinnin ratkaisuja,
- robotiikan ja automatiikan hyödyntäminen diagnostiikassa, hoidossa, hoivassa ja hallinnossa
- virtuaaliset yhteisöt, jotka kokoavat ihmisiä yhteen jonkin tietyn heitä yhdistävän teeman tai aiheen pohjalta

thl

[Koivisto 2021](#), Mistry 2020

Sote-uudistus

Tulevaisuuden
sosiaali- ja terveystakeskus

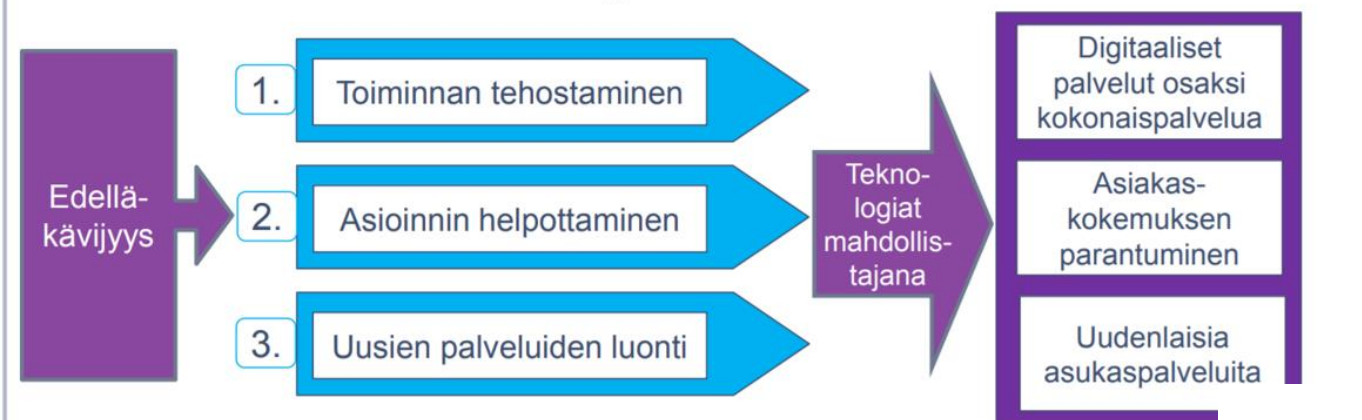
**Miten luodaan
kulttuuri, jossa
uusien
toimintatapojen
juurtuminen lähtisi
käyntiin
helpommin?**

Sote-uudistus
Tulevaisuuden
sosiaali- ja terveyskeskus

Miksi ja miten?

Digitalisaatio

Miten digitalisaatiohankkeissa onnistutaan?

- Onnistuminen edellyttää kokonaisvaltaista kehittämistä:
 - Toiminta
 - Tiedonhallinta
 - Tietojärjestelmät
 - Teknologiat
- Digitalisaatiossa onnistuminen ei ole pelkästään uusien teknologioiden tai järjestelmien käyttöönottoa

Kokonaisvaltaisen kehittämisen

Muista
osoittaa
hyödyt!

Onnistuneen digitaalisen muutoksen avaintekijöitä

- johdon osallistuminen ja tuki (leadership and management)
- käyttäjien osallistuminen (user engagement)
- vastuullinen (asiakas)tiedon hallinta (information governance)
- kumppanuudet organisaation ulkopuolisten toimijoiden kanssa (partnerships)
- resurssit (finance, capacity, people)
- taidot (ability, attitudes, experience)

Onnistunut digitalisaatiotoimenpiteiden toteutuminen edellyttää, että substanssitoimija suunnittelee ja vetää muutosta sen sijaan, että muutosta edistettäisiin tiedonhallinta- ja tietotekniikkavetoisesti?

[Koivisto 2021](#), Maguire ym. 2018

Palveluiden digipotentiaalin luokittelu

- **Digitalisoinnin helppous**

- Palvelun sidonnaisuus aikaan ja paikkaan
- Palvelutapahtumaan liittyvä asiantuntijan harkinta
- Olemassa oleva teknologia ja sen kustannukset
- Kohteen digitalisoinnin mahdollisuudet kokonaan tai osittain. Mahdollisuuteen vaikuttaa esimerkiksi:
 - onko kyseessä palvelu, joka tarvitsee harkintaa ja on siten vaikeaa automatisoida, mutta mahdollisesti voidaan tunnistaa missä kohdin sitä voidaan tehostaa.
 - palvelun aika-paikka-riippuvuus ja missä määrin voidaan muuttaa aikapaikka-riippumattomaksi.
 - onko digitalisaatiolla automatisoiva vaikutus vai toimintaa tehostava vaikutus
- Tarvittavat osaamiset ja niiden saatavuus tällä hetkellä (julkishallinto)
- Toimintamallien muutokset ja niiden kustannukset
- Vaikutukset ympäröiviin / liittyviin palveluihin, prosesseihin ja järjestelmiin

- **Tavoiteltavat hyödyt**

- Digitalisoinnilla saavutettavien hyötyjen saajat
- Odotettavissa olevat taloudelliset hyödyt. Voidaanko laskea tuottavuuspotentiaalia sekä julkisen sektorin organisaatiolle että koko yhteiskunnalle?
- Odotettavissa olevat ei-taloudelliset hyödyt
- Henkilöstöön liittyvät vaikutukset

- **Palvelun volyymi**

- Kohdepalvelun / -prosessin käyttäjämäärät
- Kohdepalvelun / -prosessin käyttötiheys
- Digitalisoinnin kumulatiiviset vaikutukset (muut palvelut / prosessit)

[Parviainen et al. Julkishallinnon digitalisaatio – tuottavuus ja hyötyjen mittaaminen VNK 2017](#)

Millaisia asioita on ennakoitava, kun katsotaan tulevaisuuteen?

Miten kehitystä voidaan nopeuttaa?

- Lainsäädäntö – [vaikuta!](#)
- Asenteiden muutos – pois vastakkainasettelusta - esimerkillä johtaminen
- Teknologian kehittymisen vauhti ja teknologiaosaaminen – mitä ja miten hankitaan
- Uudet ammatit -> koulutusalat
- Uusi työkuulttuuri, psykologinen turvallisuus, oivallukset, luovuus
 - ”Kyky nähdä asioita uusista näkökulmista ja rakentaa niistä jotain uutta, omaperäistä ja toimivaa” Sydänmaanlakka 2009
- Verkostot – älä yksin kehitä!
 - Muiden palvelut – järjestöt, kunnat, valtio, yksityiset

Kiitos!

“These days, it’s less an issue of creating a technology stack and more about creating the ‘experience layer’ on top, the interface that makes a product relevant and intuitive for people to use while quickly demonstrating its value.” [linkki lähteeseen](#)